

# YDS SORU ÇÖZÜM TEKNİKLERİ 5

DİL İÇİ ÇEVİRİ SORULARI

# Soruya ilişkin genel bilgiler

- **Soru sayısı:** 4
- **Sınavdaki konumu:** 68-71. sorular arası
- **Soru kökü:** *68. - 71. sorularda, verilen cümleye anlamca en yakın cümleyi bulunuz.*
- **Soru hedefi:** Verilen Fransızca bir tümceye anlamca en yakın tümcenin bulunması istenmektedir. Gerçekte bir çeviri çalışması olan soru türünde, bir dilden öteki dile çeviriden farklı olarak dil içi çeviri söz konusudur.

# Sorunun görünümü

Fransızca tümce

A)

B)

C)

D)

E)

# Soru çözümünde kullanılacak teknikler

- Soru türünde, verilen tümce belli süreçlerle dönüştürülerek yeniden sunulmaktadır. Bu süreçlerden bazıları şunlardır :

- **Etken ↔ Edilgen**

Etken tümcenin nesnesinin edilgen tümcenin öznesi veya tersi bir işlemle, edilgen tümcenin öznesinin etken tümcenin nesnesi yapıldığı dönüşüm sürecidir.

**Edilgen tümce:**

*Les propriétés stimulantes et narcotiques des extraits de plantes **ont été peu à peu découvertes** par les scientifiques.*

- **Etken tümce:**

*Les scientifiques **ont peu à peu découvert** les propriétés stimulantes et narcotiques des extraits de plantes.*

# Eylem tümcesi ↔ Ad tümcesi

- Eylem tümcesi biçiminde sunulmuş bir tümcenin, eyleminin adlaştırılması; ad tümcesi biçiminde sunulmuş bir tümcenin ise eylemleştirilmesi yoluyla ifade edildiği dönüşüm sürecidir.

## Adlaştırılmış tümce:

*Grâce aux recherches réalisées (Grâce à la réalisation des recherches) dans l'espace, on a pu rassembler de nouvelles données sur l'origine du Système solaire.*

## Eylem tümcesi:

*On a réalisé des recherches dans l'espace et on a pu rassembler de nouvelles données sur l'origine du système solaire.*

Söz konusu dönüşümde, bağlaçlarla eylem tümcesi biçiminde dile getirilen bir dilsel içeriğin, aynı anlamsal değerdeki ilgeçlerle adlaştırılarak ifade edilmesi sıkça karşılaşılan bir yaklaşımdır. Örneğin, *parce que, puisque, comme, car, étant donné que, vb bir sebep bağlacıyla dile getirilen bir sebep, grâce à, à cause de, en raison de, du fait de, vb ilgeçlerle dile getirilmektedir. Şu örnekte yer alan permettre à qqn de f qqch eyleminin dile getirdiği düşüncenin grâce à ilgeciyle adlaştırılmak suretiyle ifade edilmesi son derece yaygındır.*

- *Le collège est partagé en trois cycle. Ce partage permet au collégien de mieux gérer la transition entre l'école élémentaire et le collège.*
- *Le collège est partagé en trois cycle. Le collégien peut mieux gérer la transition entre l'école élémentaire et le collège grâce à ce partage.*

- Benzer biçimde, *bienque, quoique, même si, cependant, pourtant, toutefois, néanmoins*, vb bağlaçlarla ifade edilen bir karşıtlık, *en dépit de, malgré*, vb ilgeçlerle ifade edilirken, *à condition que, si, au cas où*, vb bağlaçlarla ortaya konmuş bir koşul da *avec veya sans* gibi ilgeçlerle ifade edilebilmektedir. Bu açıdan, bağlaçların ve ilgeçlerin anlamlarının bilinmesi büyük önem taşımaktadır.

# Eksiltili tümce ↔ Eksiltisiz tümce

- Eksiltili tümce, dilbilgisel olarak bozuk olmaksızın tümcenin bazı öğelerinin kullanılmamasına dayanır. Örneğin, “*Que dire?*” biçimindeki bir tümcede soru adlı ile çekimsiz eylem (*dire*) dışında bir öğe bulunmamakla birlikte, tümcenin *Qu’est-ce qu’on peut dire? / Qu’est-ce qu’il faut dire? / Qu’est-ce qu’on doit dire?* tümcelerinin eksiltili biçimi olduğu bilinmektedir. Özellikle soru tümcelerinde (*Où, quand, comment, que, quoi, quel, vb*) yaygın olan bu kullanıma dayalı eş anlamlı tümce sorularıyla sınavda karşılaşılabilir.
- **Eksiltili tümce:**  
*Que faire si les médias abusent de leur liberté en répandant des informations fausses.*
- **Eksiltisiz tümce:**  
*Qu’est-ce qu’il faut faire si les médias abusent de leur liberté en répandant des informations fausses.*

# Gérondif ↔ Sebep / Koşul / Zaman / Karşıtlık Tümcesi

- *Gérondif*, eylem kökünün önüne *en sonuna -ant getirilerek (en dormant, en chantant, vb)* elde edilen bir dilbilgisel biçimdir. Tek bir öznenin yaptığı asıl eylemin *biçimini, nedenini, koşulunu, zamanını veya eyleme karşıt bir başka olayı ya da durumu belirtmek üzere kullanılmaktadır.*



# Gérondif ↔ Zaman Tümcesi

- AŖağıdaki tümcede diplomatların silahlanma yarışını nasıl sınırlandırmaya çalıştıklarına ilişkin bilgi *gérondif*'le verilmektedir.

*Les diplomates cherchent à limiter la course aux armements en ayant recours à la diplomatie.*

- Aynı tümce,

*Les diplomates ont recours à la diplomatie pour limiter la course aux armements.*

biçiminde de kurulabilir. Benzer biçimde,

*Les engins spatiaux étudient l'environnement des planètes en cherchant des particules chargées.*

tümcesi *pendant que, quand, lors que*, vb bağlaçlarla da kurulabilir:

*Les engins spatiaux étudient l'environnement des planètes pendant qu'ils cherchent des particules chargées.*

# Gérondif ↔ Sebep Tümcesi

- Diğer bir işlevde *gérondif* sebep belirtebilir;  
*Il a joué un rôle incontestable dans le développement démocratique de son pays, en cherchant habilement à dialoguer avec la nation.*

tümcesi *parce que, puisque, étant donné que*, vb bağlaçlarla ifade edilebilir:

*Il a joué un rôle incontestable dans le développement démocratique de son pays, parce qu'il cherchait habilement à dialoguer avec la nation.*

# Gérondif ↔ Karşıtlık Tümcesi

- Bir başka işlevde gérondif, başında tout belirteci bulunmak koşuluyla karşıtlık belirtebilir;

*Elle s'est établie par la suite à Cologne en Allemagne, tout en travaillant principalement à Londres.*

bu tümce de, **bien que, quoique, même si, alors que, tandis que, cependant, pourtant,** vb karşıtlık bağlaçlarıyla dile getirilebilir:

*Elle s'est établie par la suite à Cologne en Allemagne alors qu'elle travaillait principalement à Londres.*

# Gérondif ↔ Koşul Tümcesi

- Son olarak, gérondif koşul belirtebilir;  
*En révisant régulièrement tes leçons, tu aurais de meilleures notes.*
- Aynı tümce, koşul belirtmekte kullanılan à *condition que, si, dans le cas où, au cas où, pourvu que*, vb bağlaçlarla da ifade edilebilir:  
*Si tu révisais régulièrement tes leçons, tu aurais de meilleures notes.*

# Kişili Yapılar ↔ Kişisiz Yapılar

- Kişili yapı kavramıyla, farklı öznelerle göre çekimi yapılabilen ve bu öznelerle kullanılabilen eylemler belirtilmektedir. Örneğin *devoir* eylemi zorunluluk belirtmek üzere tüm kişilerle çekimi yapılabilen bir eylemken *falloir* yalnızca üçüncü kişiye göre çekimi yapılabilen ve kullanılabilen kişisiz (*impersonnel*) bir eylemdir. Dolayısıyla *devoir* eylemiyle ifade edilen bir eylem, aynı biçimde *il faut*, *il est nécessaire*, vb. Bir başka kişisiz eylemle de dile getirilebilmektedir.  
*On doit prendre des mesures urgentes.* tümcesi, aşağıdaki biçimlerde de ifade edilebilir:  
*Il faut prendre des mesures urgentes.*  
*Il est nécessaire de prendre des mesures urgentes.*  
*Il est indispensable de prendre des mesures urgentes.*

○ Aynı yaklaşım *pouvoir* eylemi için de mümkündür:

*On peut résoudre le problème de circulation.*

tümcesi,

*Il est possible de résoudre le problème de circulation.*

biçiminde de ifade edilebilir.

- Özellikle, *-ble* bitimli sıfatların bu biçimde ifade edilmesi yaygındır. Bunu, üç aşamalı bir süreçle gösterelim:

*On peut accéder à la bibliothèque tous les jours .*

*Il est possible d'accéder à la bibliothèque tous les jours.*

*L'accès à la bibliothèque est possible tous les jours.*

*La bibliothèque est accessible tous les jours.*

# Kişili ↔ Kişisiz

- Bu bakış aısıyla, řu tr bir kişisiz yapı kişili yapı denkliği tasarlayabiliriz:

## **Kişili ↔ Kişisiz**

- Pouvoir ↔ Il est possible de / que ...
- Ne pas pouvoir ↔ Il est impossible de / que ...
- -ble bitimli sıfatlar ↔ Il est possible de / que ...
- Devoir ↔ Il faut + infinitif
- Devoir ↔ Il faut que + subjonctif
- Devoir ↔ Il (me/te/ ... adıl) faut + infinitif
- Devoir ↔ Il est nécessaire de / que ...
- Devoir ↔ Il est indispensable de / que ...
- Devoir ↔ Il vaut mieux + infinitif
- Devoir ↔ Il vaud mieux que + subjonctif
- Kişisiz yapıların eylem + sıfat + kişisiz yapı sıfatlar için de kullanılabileceği unutulmamalıdır.



# *eylem + sıfat + kişisiz yapı*

- Kişisiz yapıların *eylem + sıfat + kişisiz yapı* sıfatlar için de kullanılabileceği unutulmamalıdır.

Obliger ↔ Obligatoire ↔ Il est obligatoire de / que ...

- Nécessiter ↔ Nécessaire ↔ Il est nécessaire de / que ...

# Sıfat ↔ Belirteç

- Söz konusu soru türündeki bir başka dönüşüm de sıfatla ifade edilmiş bir düşüncenin belirteçle, belirteçle ifade edilmiş olanın sıfatla ifade edilmesidir.

*Ils regardaient le match de manière silencieuse.*

*Ils regardaient **silencieusement** le match.*

# Participe présent / passé ↔ Relatif “qui” veya “que”

- Participe présent, eylem sonuna –ant (chantant, dormant, regardant, vb) takısının eklenmesiyle elde edilen bir dilbilgisel biçimdir. Eşanlamlı tümcenin bulunmasına dayanan sorularda participe présent’in qui ilgi adıyla yeniden ifade edildiği yanıt seçenekleriyle karşılaşılmaktadır:

Dans cet extrait, vous écoutez la célèbre chanteuse **chantant** une siguriya.

Dans cet extrait, vous écoutez la célèbre chanteuse **qui chante** une siguriya.

- Participe passé’nin aynı biçimde que ilgi adıyla ifade edilmesi de yaygın bir kullanımdır:

Dans cet extrait, vous écoutez une siguriya **chantée** par la célèbre chanteuse.

Dans cet extrait, vous écoutez une siguriya **que chante** la célèbre chanteuse.

# Eşanlımlı Tümce Çözüm Yaklaşımı: Öge Eşleştirme

- Eşanlımlı tümce sorularının çözümündeki temel yaklaşım kaynak tümcenin öğelerinin belirlenmesinin ardından seçeneklerde yer alan tümcelerle öğelerin birebir karşılaştırılmasına dayanmaktadır. Örneğin, KPDS Mayıs 2007 döneminde çıkmış olan aşağıdaki soruda, yukarıda sıraladığımız dönüşüm süreçlerinden bir kaçına başvurulmuştur. Kaynak tümcede eksiltili bir yapı (quel avenir pour l'industrie automobile), bir ilgeç (en matière de) ve bir belirteç (de plus en plus) kullanılmıştır. Varış tümcesinde (A seçeneği) ise bu öğelerin eşanlımlıları kullanılmış, eksiltili soru tümcesi tamamlanmak suretiyle sunulmuştur:

# Örnek soru: 1

64. Quel avenir pour l'industrie automobile alors que les préoccupations en matière de pollution atmosphérique, d'encombrement des villes ou de sécurité routière sont de plus en plus présentes.

- A) Les préoccupations concernant la pollution atmosphérique, l'encombrement des villes ou la sécurité routière prenant de plus en plus d'importance, on peut se demander quel sera l'avenir de l'industrie automobile.
- B) En raison des problèmes de pollutions atmosphériques, d'encombrement des villes ou de sécurité routière, l'avenir de l'industrie automobile semble s'assombrir.
- C) Il est impossible de prévoir quel sera l'avenir de l'automobile quand on assiste à une dégradation de la pollution atmosphérique, à un plus grand encombrement des villes et à des problèmes de sécurité.
- D) A une époque où l'on se préoccupe beaucoup de la pollution atmosphérique, de l'encombrement des villes et de la sécurité routière, l'industrie automobile connaît des difficultés.
- E) Il n'y a plus d'avenir de l'industrie d'automobile quand les problèmes liés à la pollution atmosphérique, l'encombrement des villes et la sécurité routière se multiplient.

# Eklentiler, Eksiltmeler veya Çarpıtmalar

- Söz konusu soru türünde aynı tümceymiş gibi görünen seçeneklerde dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, kaynak tümcede olmadığı halde varış tümçesine eklenmiş olan "eklentiler" dir. Örneğin, yukarıdaki sorunun C seçeneğinde *Il est impossible de prévoir* kaynak tümcede yer alan bir karşılığa sahip değildir. Aynı biçimde B, D ve E seçeneklerinde yer alan *semble s'assombrir, connaît des difficultés* ve *se multiplie* birer çarpıtma örneği olarak yer almaktadır. Ayrıca, söz konusu seçeneklerinde *en matière de*'nün karşılığı eksiltilerek sunulmuştur.